

АНА И. СТИПАНЧЕВИЋ¹
УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ОДСЕК ЗА ГЕРМАНИСТИКУ

УЛОГА И ЗНАЧАЈ АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА У НАСТАВИ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА – РЕЗУЛТАТИ КВАЛИТАТИВНОГ ИСТРАЖИВАЊА

САЖЕТАК. У овом раду биће речи о потенцијалима и предностима аутентичних текстова за наставу немачког језика, и начинима њихове имплементације у наставни процес. Поред теоријског, рад се састоји и из емпиријског дела, у којем ће бити предочени резултати експерименталног истраживања спроведеног 2014/15 године међу студентима Филозофског факултета (укупно 36) који уче немачки као изборни језик. Поредџи два наставна приступа, при чему је један заснован на уџбенику, а други на аутентичним текстовима, у раду ће бити представљена искуства студената Филозофског факултета у Новом Саду и са једним и са другим начином поучавања. Од мерних инструмената коришћен је упитник, док ће подаци бити обрађени превасходно квалитативном анализом. Резултати истраживања сугеришу да би аутентичне текстове требало чешће примењивати јер доприносе да настава немачког језика буде како ефективна, тако и афективна.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: аутентични текстови; експериментално истраживање; квалитативна анализа; настава немачког језика.

¹ ana.stipancevic@ff.uns.ac.rs

Рад је примљен 20. новембра 2017, а прихваћен за објављивање на састанку Редакције Зборника одржаном 14. марта 2018.

ПОЈАМ И ЗНАЧАЈ АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА

Развојем комуникативног приступа, који у први план истиче развој језичких компетенција, мењају се и ставови лингводидактичара према садржајима и текстовима у настави страног језика. Док су се у аудиолингвалној и аудиовизуелној методи користили преваходно синтетички (вештачки) текстови, писани са циљем да илуструју и уведу одређену граматичку јединицу, у оквиру комуникативног приступа све више се пледира за употребу аутентичних текстова, и то: свакодневних текстова као што су огласи у новинама, план града, рецепти, јеловници, временска прогноза, вести итд.; употребних (прагматичних) текстова у које се убрајају чланци из лексикона, стручне књиге, чланци из научних и стручних часописа, као и журналистички текстови; затим стручних текстова односно текстова из једне научне области као и фикционалних текстова попут књижевних, музичких и филмских садржаја (уп. Fix & Jost, 2005; Hunfeld & Neuner, 2002).

Постоји много дефиниција и одређења појма „аутентичности“ и „аутентичног текста“, али у основу свих ових одређења лежи чињеница да су то текстови настали у аутентичном контексту, чији су аутори матерњи говорници (Rösler, 2012, стр. 39), тако да су примарни реципијенти ових текстова припадници дате културне средине. У ситуацији када се овакви текстови не преузимају у свом изворном облику у наставу, већ се изврше одређене интервенције на тексту, као што су скраћивање и поједностављивање, овакве врсте текстова се од стране појединих лингвиста називају *семи-ауџенџичним* (уп. Böttger, 2010). Други аутори попут Кригера (Krüger, 1986, стр. 14) мишљења су да се и адаптирани текстови исто могу посматрати као аутентични, под условом да имају функционалну вредност, односно да се обрађају једној широј публици, а не само ученицима страног језика, тако да њихова функција у настави не буде само примарно језичка, већ и информативна. Поред неуједначености у дефинисању појма аутентичности, у лингвистици постоје и различита одређења појма текст. У овом раду аутор се ослања на шире одређење овог појма које обухвата како писмене, тако и усмене текстове (Rösler & Würffel, 2014, стр. 87).

Иако се већ 70-их и 80-их година истицао значај аутентичних текстова у настави немачког језика они још увек нису наишли на адекватну примену у пракси. Уџбеник данас још увек представља доминантан медиј у настави, те само у случају ако су аутен-

тични текстови саставни део уџбеника, може доћи до њихове имплементације, у супротном њихова примена остаје препуштена појединцима, што је изузетно поражавајућа чињеница, посебно што ученици и поред употребе савремених уџбеника још увек имају проблема са применом знања језика. Управо аутентични текстови представљају начин и могућност да се побољшају језичке компетенције ученика страног језика.

Истраживања су показала да примена аутентичних садржаја позитивно утиче на развој вештина читања (Otte, 2006) и слушања (Baniabdelrahmen, 2006) које представљају услов за развој језичке продукције, те се сходно томе полази од тога да би аутентични текстови имали значајне ефекте и на развој вештине говора и писања. Осим тога, излагањем једној аутентичној ситуацији кроз слушање или читање текста, код ученика се могу развити стратегије за рецепцију текста (Adamczak-Krysztofowicz, 2003, стр. 91) које су важан предуслов за успешно учење. Поред ових предности важно је напоменути да аутентични текстови, за разлику од уџбеничких, садрже културолошки релевантне информације те имају значајну улогу у разумевању и ближем упознавању стране културне средине. У многим истраживањима о мотивацији (Düwell, 1979) највише је критикован уџбенички текст, пре свега због шематског изгледа и незанимљивих прича, док су с друге стране, ученици изразили велику жељу за применом аутентичних текстова и садржаја који имају везе са културном реалношћу датог језика. Овакви садржаји не само да мотивишу ученике већ и саме наставнике (Storch, 2009). И на крају, не сме се занемарити чињеница да аутентични текстови уносе актуелност и живот у наставу, чиме она постаје савремена и прагматична јер повезује школу и свакодневни живот. Само таква настава може мотивисати ученика, који има осећај да знање које стиче није само теоријско, већ и те како примењиво у пракси и повезано са стварним животом.

Поред позитивних аспеката, поједини аутори истичу и недостатке аутентичних текстова као што су неразумевање текстова због језичке комплексности и време потребно за њихову обраду (Тато, 2009). Киликеја (Kilickaа, 2004) верује да коришћење аутентичних текстова са слабир ученицима може да буде веома фрустрирајуће и демотивишуће због недовољног знања језика.

Мишљења о аутентичним текстовима нису толико уједначена као што се на први поглед чини. Међутим, поменути недостаци

аутентичних текстова могу се превазићи, и они су занемарљиви када се узму у обзир све њихове предности у наставном процесу.

ИЗБОР И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА

Није сваки аутентичан текст погодан да се имплементира у наставни процес. Приликом избора текстова мора се пре свега водити рачуна о интересовањима ученика, њиховом узрасту, когнитивној зрелости, предзнањима, као и о професионалној оријентацији (Rösler & Würffel, 2014, стр. 96). Некада наставник нема у тој мери слободу у одабиру текстова, већ се избор текстова прилагођава тематским јединицама предвиђеним уџбеником, Заједничким европским референтним оквиром, односно програмом за дати предмет. Оно шта сваки наставник увек мора имати у виду код избора текста је његова актуелност.

У литератури постоји неслагање по питању нивоа знања за примену аутентичних текстова. Ким (Kim, 2000) и Киликеја (Kilickaya, 2004) наводе да се ове врсте текстова могу користити на средњим и вишим нивоима знања. Према Гариенту и Морлију (Guariento, & Morley, 2001) аутентичне текстове не треба примењивати на нижим нивоима знања јер то може довести до фрустрације и демотивације. Постоје аутори који су другог мишљења попут Милера (Miler, 2005) и Мек Нила (McNeill, 1994), који сматрају да се аутентични текстови могу примењивати и на нижим нивоима знања, и истичу да излагање овим врстама текстова у раној фази може довести до развијања корисних стратегија важних за разумевање комплекснијих текстова.

Постоје различити начини на које се аутентични текстови могу имплементирати у наставни процес, а то су следећи:

- Аутентични текстови могу да представљају допуну уџбенику, те се могу користити са циљем да додатно илуструју одређену наставну јединицу;
- Аутентични текстови могу да замене уџбенике, односно настава се може одвијати искључиво уз помоћ материјала ове врсте;
- Аутентични текстови се могу користити за преношење специфичних културних садржаја (Wicke, 1993, стр. 23).

Приликом примене аутентичних текстова увек се мора водити рачуна о томе да текстови не буду језички претешки, јер у том случају могу да имају сасвим супротан ефекат у настави. Из тог разлога многи аутори препоручују да се текстови адаптирају, односно дидактизују (Krüger, 1986; Rösler & Würffel, 2014; Wicke, 1993) с циљем прилагођавања текста настави и ученицима, те дају следеће могућности дидактизације:

- скраћивање текста, уколико је предугачак;
- језичко поједностављивање текста у погледу граматике, синтаксе, вокабулара;
- истицање одређених речи, реченица или целине;
- коришћење слика уз текст;
- коришћење друге врсте медија уз текст;
- давање додатних информација уз текст у виду објашњења, коментара или помоћи у разумевању текста;
- израђивање задатака уз текст.

МЕТОДОЛОГИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Циљ овог истраживања јесте да се утврди да ли је настава која се одвија уз аутентичне текстове ефикаснија од наставе у којој се примењују уџбеници и други дидактизовани материјали. На основу теоријских схватања дидактичара о аутентичним текстовима, као и сопствених искустава из праксе, у истраживању се полазило од *хипотезе* да ће студенти наставу уз аутентичне текстове оценити ефикаснијом од наставе која се одвија уз уџбеничке текстове.

Експериментално истраживања спроведено је 2014/15 године са студентима Филозофског факултета (укупно 36), нивоа знања А2, а трајало је 2 семестра (од октобра до јуна). Од мерних инструмената коришћен је упитник, а подаци су обрађени превасходно квалитативно. Изузетак представљају два питања, која су обрађена квантитативно, те ће резултати за дата питања бити представљени у виду средњих вредности (АС), при чему ће бити дата и стандардна девијација (СД), док ће се Т-тестом указати на постојање статистички значајних разлика између група.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСТРАЖИВАЊА

Пре почетка истраживања групе су уједначене по нивоу знања на основу оцена са испита и класификационог тестирања. Приликом прављења група водило се рачуна не само о томе да су групе по знању уједначене, већ исто тако да студенти експерименталне групе имају код куће рачунар и приступ интернету. Ово је био предуслов за спровођење експерименталног истраживања, будући да су чланови експерименталне групе упућени на коришћење аутентичних извора, како у самој настави, тако и ван ње.

Након што су студенти распоређени у групе, саопштено им је да ће бити део истраживања, и објашњено им је у чему ће се оно састојати. За контролну групу само истраживање није представљало новину, будући да се радило уз уџбеник. Коришћени су различити савремени уџбеници као што су „Delfin“ (Aufderstraße, Müller, Storz, 2003), „Schritte international“ (Hilpert et al., 2006), „Optimal“ (Müller, Rusch, Scherling, Schmitz, Wertenschlag, 2011) аудио ЦД и други дидактизовани материјали као што је „Grammatik und Konversation“ (Swerlova, 2013), док су на часу такође примењене активне методе наставе у којима је примена језика у првом плану. У контролној групи су се такође користили аутентични текстови (5%), и то музика јер су сви испитаници полагали на крају семестра исти тест те је било неопходно уједначити градиво.

Тематске јединице обрађене у контролној групи су у експерименталној групи обрађене уз помоћ аутентичних текстова. У истраживању су коришћене све врсте аутентичних текстова: од употребних и стручних до фикционалних текстова. Део текстова који је коришћен на часу је дидактизован (пре свега штампани текстови), док су аудио и аудио-визуелни текстови примењивани у свом оригиналном облику. Такође, све текстове које су ученици читали за домаће задатке, такође су били у свом изворном облику. При томе је важно нагласити да су студенти увек имали слободу да читају/слушају садржаје у складу са сопственим интересовањима. Истраживања из области психологије памћења су показала да што је текст више у складу са ученичким интересовањима, утолико се лакше и боље разуме (Estes & Vaughan, 1973), те је давање избора био важан сегмент рада у овом истраживању. И поред примене аутентичних текстова, наставник се у експерименталној групи није у потпуности одрекао уџбеника (5%), те је он коришћен за увођење и увежбавање граматике, во-

кабулара, као и за вежбање дијалошког говора, како не би дошло до преоптерећења студената.

Након завршеног истраживања студенти обе групе су износили своје мишљење о искуствима са начином поучавања који је примењен у току два семестра.

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Упитник је испуњавало по 18 испитаника контролне и експерименталне групе. Само су два питања затвореног типа, и њихови резултати биће приказани у виду средњих вредности са стандардном девијацијом, док ће одговори на питања отвореног типа бити груписани и приказани у табели са назнаком који број испитаника је дао дате одговоре.

ОЦЕНА ЕФИКАСНОСТИ АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА

На ово питање одговарали су само испитаници експерименталне групе, будући да су се у овој групи континуирано примењивали аутентични текстови.

КАКО ОЦЕЊУЈЕТЕ ЕФИКАСНОСТ ПРИМЕНЕ АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА?	БР.	%	АС	СД
4	2	11,1	6,44	0,98
6	4	22,2		
7	12	66,7		
Укупно	18	100,0		

ТАБЕЛА 1: ОЦЕНА ЕФИКАСНОСТИ ПРИМЕНЕ АУТЕНТИЧНИХ ТЕКСТОВА У ЕКСПЕРИМЕНТАЛНОЈ ГРУПИ НА КРАЈУ ИСТРАЖИВАЊА

Ово питање постављено је у виду скале семантичког диференцијала са седам подеока, при чему је 1 најнижа (*сџуденѝ смаѝра ауѝенѝичне ѝексѝове неефикасним*), а 7 највиша вредност одговора (*сџуденѝ смаѝра ауѝенѝичне ѝексѝове веома ефикасним*). Од њих 18, колико је попунило ово питање, 12 је заокружило број седам и сматра аутентичне текстове *веома ефикасним* у настави, 4 испитаника заокружило је број 6, односно сматрају аутентичне текстове *ефикасним* у *насѝави*, док су само 2 испитаника заокружила број 4 што сведочи о неутралном ставу. Резултати средњих

вредности су високи и износе (АС = 6,44), (СД = 0,98), што значи да испитаници у просеку сматрају аутентичне текстове веома ефикасним у настави. У оквиру овог питања од испитаника се очекивало да образложе своју оцену.

РЕДНИ БР.	ОБРАЗЛОЖЕЊА ИСПИТАНИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ ГРУПЕ	БРОЈ СТУДЕНАТА
1.	Велики напредак у знању	8
2.	Занимљивији начин рада	5
3.	Лакше говорим и више разумем	4
4.	Сматрам да је теже прилагодити се овом начину рада	1
5.	Нисам приметио побољшање, мислим да су аутентични текстови понекад превише тешки	1

ТАБЕЛА 2: ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ИСПИТАНИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ ГРУПЕ НА ОДГОВОРЕ ДАТЕ У ПРЕТХОДНОМ ПИТАЊУ

У оквиру прве ставке студенти су навели да на основу личног напретка, резултата и способности коришћења језика оцењују овај начин рада као веома ефикасан. Једна студенткиња је навела да је више научила на овим часовима, него за 4 године у гимназији, где је настава била на нивоу Б2. Осим тога, студенти су рекли да осим што боље владају језиком, сам језик им је постао ближи и лепши.

Као објашњење за другу ставку студенти су истакли да им се свиђа слобода у раду коју имају, односно могућност рада на темама које њих лично занимају. Такође им се допада што имају додир са савременим немачким језиком, и могућност учења речи које спадају у сленг. Осим што аутентичне текстове оцењују као садржински занимљивије од класичних уџбеничких текстова, студенти су навели да на основу тих текстова лакше уче и памте нове речи. Обрада свакодневних тема је такође нешто што су студенти навели да чини овај начин рада занимљивијим.

САДРЖАЈИ

Код другог питања, студенти су наводили садржаје који су им били најзанимљивији. Најпре ће бити приказани одговори испитаника експерименталне, а затим контролне групе.

РЕДНИ БРОЈ	НАЈЗАНИМЉИВИЈИ САДРЖАЈИ	БР. СТУДЕНАТА
1.	Филмови	9
2.	Серије	6
3.	Музика	5
4.	Садржаји који се тичу немачке културе	4

ТАБЕЛА 3: НАЈЗАНИМЉИВИЈЕ АКТИВНОСТИ И САДРЖАЈИ ЗА ИСПИТАНИКЕ ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ ГРУПЕ НА КРАЈУ ИСТРАЖИВАЊА

РЕДНИ БРОЈ	НАЈЗАНИМЉИВИЈЕ АКТИВНОСТИ И САДРЖАЈИ	БР. СТУДЕНАТА
1.	Музика	12
2.	Серија	4
3.	Аудио текстови у уџбенику	1
4.	Штампани текстови у уџбенику	1
5..	Теме ван књиге	1

ТАБЕЛА 4: НАЈЗАНИМЉИВИЈЕ АКТИВНОСТИ И САДРЖАЈИ ЗА ИСПИТАНИКЕ КОНТРОЛНЕ ГРУПЕ НА КРАЈУ ИСТРАЖИВАЊА

И овде се аутентични текстови високо котирају и то пре свега аудио и аудио-визуелни текстови и то како код испитаника експерименталне тако и код испитаника контролне групе. Музика се, у контролној групи, примењивала два пута у току истраживања, а серије су испитаници гледали на почетку и на крају истраживања и то са циљем да се тестира вештина аудирања и напредовање у знању. Интересантно је да су студенти контролне групе ту малу примену серија оценили као подстицајну и занимљиву.

Испитаници су у упитнику износили мишљење у погледу усклађености садржаја и начина рада са њиховим интересовањима. Експериментална група је дала следеће одговоре:

РЕДНИ БРОЈ	УСКЛАЂЕНОСТ САДРЖАЈА И НАЧИНА РАДА СА ИНТЕРЕСОВАЊИМА СТУДЕНАТА	БР. СТУДЕНАТА
1.	У потпуности су одговарали	11
2.	У великој мери су одговарали	2
3.	Одговарали су	1

ТАБЕЛА 5: ОДГОВОРИ ИСПИТАНИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ ГРУПЕ НА ПИТАЊЕ „У КОЈОЈ МЕРИ СУ САДРЖАЈИ И НАЧИН РАДА ОДГОВАРАЛИ ВАШЕМ НАЧИНУ УЧЕЊА И ИНТЕРЕСОВАЊИМА?“

Студенти који су навели да им је овај начин рада у потпуности и великој мери одговарао дали су још нека додатна објашњења. Навели су да их је овај начин рада веома мотивисао и да би хтели још више да усаврше своје знање немачког. Истичу да им се допала слобода коју су имали у раду и одабиру садржаја за читање. Исто тако, студенти су навели да су овим начином рада стекли нова знања и интересовања. Неки су навели да никада нису учили језик ван уџбеника и да им се овај начин рада много више свиђа, као и да им олакшава учење. Сматрају га динамичним, креативним, маштовитим и позитивним.

Испитаници у контролној групи дали су следеће одговоре:

РЕДНИ БРОЈ	УСКЛАЂЕНОСТ САДРЖАЈА И НАЧИНА РАДА СА ИНТЕРЕСОВАЊИМА СТУДЕНАТА	БР. СТУДЕНАТА
1.	У потпуности су одговарали	1
2.	У великој мери су одговарали	6
3.	Одговарали су	5
4.	Нису ми одговарали	1

ТАБЕЛА 6: ОДГОВОРИ ИСПИТАНИКА КОНТРОЛНЕ ГРУПЕ НА ПИТАЊЕ „У КОЈОЈ МЕРИ СУ САДРЖАЈИ И НАЧИН РАДА ОДГОВАРАЛИ ВАШЕМ НАЧИНУ УЧЕЊА И ИНТЕРЕСОВАЊИМА?“

Ово нису лоши резултати, и испитаници нису били незадовољни, али исто тако нису били ни презадовољни, што говори у прилог томе да је начин рада примењен у експерименталној групи ефикаснији у смислу прилагођавања индивидуалним карактеристикама студената

НАПРЕДОВАЊЕ У ЗНАЊУ

Након спроведеног истраживања, обе групе испитаника су наводиле у којим областима су по њиховом мишљењу највише напредовале.

	ГРУПА	БР.	АС	СД	РАЗЛИКА АС	Т	П
Читање	Експериментална	18	4,11	0,76	-0,17	-,630	,533
	Контролна	18	4,28	0,83			

ТАБЕЛА 7: ОДГОВОРИ ИСПИТАНИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ И КОНТРОЛНЕ ГРУПЕ НА ПИТАЊЕ „ОЗНАЧИТЕ БРОЈЕВИМА ОД 1 ДО 5 У КОЈОЈ МЕРИ СТЕ УНАПРЕДИЛИ СВОЈЕ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ“

Слушање	Експериментална	18	3,50	0,79	-0,06	-,187	,853
	Контролна	18	3,56	0,98			
Говор	Експериментална	18	3,67	0,97	0,61	1,759	,088
	Контролна	18	3,06	1,11			
Писање	Експериментална	18	4,11	0,96	1,11	3,344	,002
	Контролна	18	3,00	1,03			
Вокабулар	Експериментална	18	3,89	0,90	0,67	2,098	,043
	Контролна	18	3,22	1,00			
Граматика	Експериментална	18	3,50	0,99	0,22	,572	,571
	Контролна	18	3,28	1,32			

ТАБЕЛА 7: ОДГОВОРИ ИСПИТАНИКА ЕКСПЕРИМЕНТАЛНЕ И КОНТРОЛНЕ ГРУПЕ НА ПИТАЊЕ „ОЗНАЧИТЕ БРОЈЕВИМА ОД 1 ДО 5 У КОЈОЈ МЕРИ СТЕ УНАПРЕДИЛИ СВОЈЕ ЈЕЗИЧКЕ ВЕШТИНЕ НА СТРАНОМ ЈЕЗИКУ“

За експерименталну групу највише средње вредности забележени су код продуктивних вештина – писања (АС = 4,11), док су за контролну групу највише вредности забележене код рецептивне вештине – читања (АС = 4,28). Статистичке разлике у средњим вредностима између група утврђене су управо код писања, јер је $p < 0,05$ ($p = ,002$) и вокабулара ($p = ,043$).

Резултати тестова које су испитаници полагали на крају истраживања показали су у овим областима статистички значајне разлике између група и то у корист експерименталне групе (Stipančević, 2016), што говори о томе да се субјективне оцене испитаника и објективне оцене на тестовима знања умногоме поклапају.

ДИСКУСИЈА РЕЗУЛТАТА

У овом делу рада биће протумачени резултати истраживања добијени на основу спроведене анализе. Хипотеза од које се полазило у истраживању гласила је да ће испитаници експерименталне групе оценити наставу уз аутентичне текстове ефикаснијом од традиционалне наставе. Резултати средњих вредности (АС = 6,44) потврђују дају хипотезу и указују на ефикасност примене нове праксе. Када се сагледају и остали одговори испитаника у погледу мотивације за давање датим садржајима, могућности индивидуализације наставе, као и напредовања у знању, може се

закључити да сви они фаворизују аутентичне текстове у односу на уџбеничке и друге дидактичке материјале. Треба напоменути да су студенти експерименталне групе имали раније искуства са учењем и поучавањем уз уџбеничке текстове, те иако је приступ настави примењен уз аутентичне текстове озбиљнији и захтевнији, студенти су били мотивисанији да раде и спремнији да уложе више труда и рада у настави.

Ови резултати истраживања у складу су са поставкама многих теоретичара који данас истичу значај аутентичних текстова за наставу страног језика (Adamczak-Krysztofowicz, 2003; Düwell, 1979; Rösler & Würffel, 2014; Schiffler, 2012; Stipančević, 2015; Tamo, 2009; Wicke, 1993), и који су у својим истраживањима показали њихове позитивне ефекте (Baniabdelrahmen, 2006; Otte, 2006; Stipančević, 2013, 2014, 2016; Weyers, 1999). Оно што је важно напоменути јесте да је пре спровођења датог истраживања, спроведено емпиријско истраживање (јун 2014. године) са свим студентима Филозофског факултета у Новом Саду (Укупно 100) који уче немачки као изборни језик са циљем да се испита њихова мотивација и став према немачком језику. Резултати истраживања указивали су на велику заинтересованост и мотивацију студената за рад са аутентичним текстовима, што је представљало полазиште за спровођење датог експеримента описаног у овом раду.

Проблем комплексности и сложености текстова, због којег се многи наставници устручавају да примене аутентичне текстове, може се решити како обрађивањем садржински интересантних и лакших текстова тако и давањем избора ученицима да читају текстове у складу са сопственим интересовањем, будући да су студије из области психологије читања утврдиле постојање корелација између интересовања и разумевања текста (Estes & Vaughan, 1973) односно, што су текстови више складу са интересовањима ученика, утолико их ученици лакше разумеју, те је важно узети у обзир ова сазнања приликом имплементације аутентичних текстова.

ЗАКЉУЧАК

Резултати истраживања указују да је средина, која је богата и подстицајна и која ученика ставља у активан положај, знатно ефикаснија него традиционална настава у којој је уџбеник једини извор знања, а наставник доминантна личност на часу. Аутентични текстови својом лакоом доступношћу омогућавају стварање једне такве подстицајне средине, а њихова примена отвара могућност наставнику да примени низ наставних метода које

ученика стављају у активан положај. Осим што имају позитиван утицај на развој језичких вештина, аутентични текстови могу позитивно утицати на мотивацију, а исто тако допринети индивидуализацији наставе и учења што представља важан услов за успешно учење.

У настави страног језика требало би чешће примењивати ове текстове и то на свим нивоима знања од почетних до виших нивоа. Употреба ових текстова се не би требало ограничавати само на примену на часу већ и код куће. Због тога је веома важно дати ученицима/студентима могућност избора текста за читање/слушање/гледање јер ће они у том случају са много више елана и ангажованости приступити раду, а са друге стране ће их и лакше разумети. За бољи ефекат на језичке компетенције требало би користити различите врсте аутентичних текстова, а исто би требало да се читање и слушање ових текстова повезује са говором и писањем, јер како и сама Оуџиуџи хипотеза наводи, овај начин рада је најподстицајнији за процес усвајања језика.

-
- ЛИТЕРАТУРА Adamczak-Krysztofowicz, S. (2003). *Texte als Grundlage der Kommunikation zwischen Kulturen: Eine Studie zur Kultur- und Landeskundevermittlung im DaF-Studium in Polen*. Hamburg: Kovač.
- Aufderstraße, H., Müller, J., & Storz, Th. (2003). *Delfin. A2. Lehr- und Arbeitsbuch*. Ismaning: Hueber Verlag.
- Baniabdelrahman, A. A. (2006). The Effect of Using Authentic English Language Materials on EFL Students Achievement in Reading Comprehension. *Journal of Education and Psychological Sciences*, 7 (1), 8–21.
- Böttger, H. (2010). *Englisch lernen in der Grundschule*. 2. Auflage. Bad Heilbrunn: Julius Klinkhardt Verlag.
- Düwell, H. (1979). *Fremdsprachenunterricht im Schülerurteil. Untersuchungen zu Motivation, Einstellungen und Interessen von Schülern im Fremdsprachenunterricht Schwerpunkt Französisch*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Estes, T. H., & Vaughan, J. L. (1973). Reading interest and comprehension: Implications. *The Reading Teacher*, 27, 149–153.
- Fix, M., & Jost, R. (2005). *Sachtexte im Deutschunterricht*. Baltmannsweiler: Schneider Hohengehren.
- Guariento, W., & Morley, J. (2001). Text and task authenticity in the EFL classroom. *ELT Journal*, 55 (4), 337–353.

- Hilpert, S., Niebisch, D., Penning-Hiemstra, S., Specht, F., Reimann, M., & Tomaszewski, A. (2006). *Schritte International 3. Lehr- und Arbeitsbuch*. Ismaning: Hueber.
- Hunfeld, H., & Neuner, G. (2002). *Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts: Fernstudieneinheit 4*. Berlin: Langenscheidt.
- Kilickaya, F. (2004). Authentic materials and culture content in EFL classrooms. *The Internet ELT Journal*, 10 (7). Retrieved from <http://iteslj.org/Techniques/Kilickaya-AuthenticMaterial.html> (29.01.2016).
- Kim, D. (2000). A qualitative approach to the authenticity in the foreign language classroom: a study of university students learning English in Korea. *Texas Papers in Foreign Language Education*, 5 (1), 189–205.
- Krüger, M. (1986). Editing techniques for authentic texts. *Zielsprache Englisch*, 3, 14–20.
- McNeill, A. (1994). *What Makes Authentic Materials Different? The Case of English Language Materials for Educational Television*. Retrieved from <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED386057.pdf> (20. 03. 2016).
- Müller, M., Rusch, P., Scherling, T., Schmitz, H., & Wertenschlag, L. (2011). *Optimal B1. Lehr- und Arbeitsbuch*. Berlin: Langenscheidt.
- Otte, J. (2006). *Real language to real people: a decriptive and exploratory case study of the outcomes of aural authentic texts on the listening comprehension od adult ESL students enrolles in an advanced ESL listening course*. Dissertation Abstracts International, 67 (4).
- Rösler, D. (2012). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Einführung*. Stuttgart: J.B.Metzler.
- Rösler, D. & Würffel, N. (2014). *Lernmaterialien und Medien 5*. München: Klett-Langenscheidt.
- Schiffler, L. (2012). *Effektiver Fremdsprachenunterricht. Bewegung – Visualisierung – Entspannung*. Tübingen: Narr.
- Storch, G. (2009). *Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik*. Paderborn: W. Fink.
- Stipančević, A. (2013). Efekti primene muzike u nastavi nemačkog jezika. *Inovacije u nastavi*, 2, 110–117.
- Stipančević, A. (2014). Die Vermittlung der interkulturellen Kompetenz im Unterricht Deutsch als Fremdsprache durch die Rezeption von Fernsehserien. In: Th. Tinnfeld (Hrsg.). *Fremdsprachenunterricht im Spannungsfeld zwischen Sprachwissen und Sprachkönnen. Saabrücker Schriften zu Linguistik und Fremdsprachendidaktik (SSLF)* (S. 491–501). Saarbrücken: htw saar.
- Stipančević, A. (2015). Motivacija za učenje nemačkog jezika kao izbornog predmeta na Filozofskom fakultetu. U: B. Radić-Bojanić (ured.) *Strani jezici na*

Filozofskom fakultetu: Primenjenolingvistička istraživanja (69–90). Novi Sad: Filozofski fakultet.

Stipančević, A. (2016). Efekti primene autentičnih tekstova u nastavi nemačkog jezika na veštinu pisanja i znanja vokabulara. *Nastava i vaspitanje*, 3, 613–627. doi: 10.5937/nasvas1603613S

Swerlova, O. (2013). *Grammatik und Konversation 1*. München: Langenscheidt.

Tamo, D. (2009). *The Use of Authentic Materials in Classrooms*. Retrieved from http://www.lcpj.pro/skedaret/1277547685-74_pdfsam_LCPJ,%20Per%20shtyp.pdf (30. 01. 2016)

Wicke, R. E. (1993). *Aktive Schüler lernen besser. Ein Handbuch aus der Praxis für die Praxis*. München: Klett.

Weyers, J.R. (1999). The Effect of Authentic Video on Communicative Competence. *The Modern Language Journal* 83 (3), 339–349.

ANA I. STIPANČEVIĆ
UNIVERSITÄT NOVI SAD
PHILOSOPHISCHE FAKULTÄT
INSTITUT FÜR GERMANISTIK

ZUSAMMENFAS-
SUNG

ZUR ROLLE UND BEDEUTUNG VON AUTHENTISCHEN TEXTEN
IM DAF-UNTERRICHT – ERGEBNISSE EINER QUALITATIVEN
FORSCHUNGSARBEIT

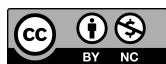
Der vorliegende Beitrag zeigt das Potenzial von authentischen Texten im Fremdsprachenunterricht auf und diskutiert Möglichkeiten ihrer Didaktisierung und ihres Einsatzes in der Unterrichtspraxis. Im praktischen Teil der Arbeit werden qualitative Forschungsergebnisse einer Studie dargestellt, die 2014/15 an der Philosophischen Fakultät in Novi Sad mit Studierenden im Wahlfach Deutsch durchgeführt wurde. Es handelt sich um ein experimentelles Untersuchungsdesign mit einer Experimental- und einer Kontrollgruppe. Die Experimentalgruppe arbeitet nach einem innovativen Ansatz, in dem authentische Texte eingesetzt werden, während die Kontrollgruppe traditionell unterrichtet wird, indem Lehrwerke und andere didaktisierte Materialien eingesetzt werden.

Die Ergebnisse zeigen, dass der Fremdsprachenunterricht in hohem Maße effektiver und affektiver sein kann, wenn im und außerhalb des Unterrichts authentische Texte eingesetzt werden. Au-

thentische Texte haben nicht nur positive Auswirkung auf die Entwicklung von Sprachkompetenzen (vor allem der produktiven), sondern können auch zur Entwicklung einer positiven Einstellung zu einem Land, seiner Kultur, und dem Fremdsprachenunterricht selbst beitragen. Da authentische Texte dank Computer und Internet leicht zugänglich und auch vielfältig sind, ermöglichen sie auch die Individualisierung und Differenzierung im Fremdsprachenlernprozess und stärken somit die Lernmotivation der Lernenden.

Authentische Texte sollten im Fremdsprachenunterricht mehr Anwendung finden, und zwar auf allen Sprachstufen - von elementarer bis hin zu kompetenter Sprachverwendung. Ihre Anwendung sollte sich nicht nur auf den Unterricht beschränken, sondern sie sollten auch zu Hause zur selbständigen Arbeit genutzt werden. Besonders erfolgreich wird der Einsatz von authentischen Texten im Fremdsprachenunterricht, wenn es den Lernenden ermöglicht wird, Texte entsprechend ihrem eigenen Interesse zu lesen (hören oder sehen, falls es sich um mediale Texte handelt), denn auf diese Weise erhöht sich auch das Textverständnis. Im Unterricht sollten verschiedene Arten von authentischen Texten eingesetzt werden und zwar sowohl Print-, als auch Audio- und audiovisuelle Texte, da jede dieser Textsorten ihr eigenes Potenzial und ihre eigene Rolle im fremdsprachlichen Lehr- und Lernprozess hat.

SCHLÜSSEL- authentische Texte, experimentelles Untersuchungsdesign, qualitative
WÖRTER: Forschung, DaF-Unterricht.

Овај чланак је објављен и дистрибуира се под лиценцом Creative Commons Ауторство-Некомерцијално Међународна 4.0 (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).
This paper is published and distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-NonCommercial International 4.0 licence (CC BY-NC 4.0 | <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>).